

Sygnatura akt I C 3976/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 07-02-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 07-02-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko J. K.

o zapłatę 14 139,99 zł

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. na rzecz pozwanego J. K. kwotę 3617,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt I C 3976/17

UZASADNIENIE

(...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. pozwem wniesionym w dniu 05.10.2017r. domagał się zasądzenia od pozwanego J. K. kwoty 14.139,99 zł wraz z odsetkami:

-ustawowymi za opóźnienie od kwoty 8.320,57 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

-umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP nie przekraczającej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 5.819,42 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Nadto powód wniósł o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wierzytelności objęte pozwem wynikają z braku zapłaty przez pozwanego kwoty pożyczki zaciągniętej u pierwotnego wierzyciela (...) Bank S.A., będącego poprzednikiem prawnym (...) Bank S.A. Powód swoją legitymację procesową wywodzi z zawartej z poprzednim wierzycielem pozwanego umowy przelewu wierzytelności z dnia 25.06.2014r.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Motywuując zasadność swojego stanowiska pozwany podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia w całości oraz przedawnienia dochodzonych odsetek. Zdaniem pozwanego roszczenie powoda przedawniło się najpóźniej w dniu 27.09.2014r., stąd powód utracił możliwość skutecznego dochodzenia tego roszczenia na drodze sądowej.

Ustosunkowując się do powyższych twierdzeń strony przeciwnej, powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Jednocześnie wskazał, że ewentualne przedawnienie roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie nie spowoduje, że zobowiązanie pozwanego wygaśnie. Zobowiązanie to będzie nadal istniało, przekształci się jedynie w zobowiązanie naturalne. N. od tego, powód zaproponował pozwanemu zawarcie ugody.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16.09.2008r. pozwany wraz z (...) Bank S.A. z siedzibą w K. zawarł umowę pożyczki gotówkowej nr (...) na podstawie której, bank udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w kwocie 6.650,12 zł na okres od 16.09.2008r. do dnia 26.09.2011r. Pozwany zobowiązał się zaś do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych 25. dnia każdego miesiąca, w wysokości 253,63 zł, z tym zastrzeżeniem, że pierwsza rata będzie rata wyrównawczą, a jej wartość nie będzie wyższa niż 290,04 zł.

Zgodnie z § 6 umowy, w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat pożyczki zgodnie z ww. postanowieniami, bank będzie pobierał od niespłaconej w terminie pożyczki podwyższone odsetki naliczone wg stopy procentowej w wysokości średniego oprocentowania WIBOR, dla 3-miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej o 25 punktów procentowych.

(dowód: umowa k.33-35)

Z dniem 04.01.2010r. nastąpiło połączenie (...) Bank S.A. z (...) Bank S.A., na podstawie którego (...) Bank S.A. wstąpiła z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank S.A.

Z dniem 01.06.2010r. nastąpiło przeniesienia całego majątku (...) Bank S.A. w W. na (...) Bank S.A. w W., który wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank S.A.

Z dniem 01.06.2012r. (...) Bank S.A. zmieniła nazwę na (...) Bank S.A.

(okoliczności niezaprzeczone art. 230 k.p.c.)

Pozwany zaprzestał regularnego spłacania zadłużenia wynikającego z zawartej umowy pożyczki, ponieważ został zwolniony z pracy u poprzedniego pracodawcy i utrzymywał się tylko z renty uzyskiwanej z ubezpieczenia społecznego w kwocie 650 zł miesięcznie.

Pozwany dokonał ostatniej wpłaty na rzecz banku z tytułu spłaty zadłużenia osiem lub dziewięć lat temu (2009-2010 rok).

(dowód: zeznania pozwanego w protokole rozprawy z dnia k.73-73v)

W dniu 25.06.2014r. powód zawarł umowę przelewu wierzytelności z poprzednim wierzycielem pozwanego, nabywając na tej podstawie m.in. wierzytelność wobec pozwanego wraz z prawem do naliczania odsetek.

(dowód: umowa k.17-20, załącznik k.32)

Pismem z dnia 25.06.2014r. (...) Bank S.A. w W. zawiadomił pozwanego o przelewie przysługujących mu wobec niego wierzytelności na rzecz powoda.

(dowód: pismo k.36)

Pismem z dnia 03.08.2017r. powód wezwał pozwanego do zapłaty.

(dowód: pismo k.37)

Stan faktyczny w znacznej części był bezsporny. Sąd opierał się przede wszystkim na art. 230 k.p.c. Za wiarygodne uznano zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich prawdziwość nie budziła wątpliwości i nie została zakwestionowana przez strony. Nadto, Sąd orzekający oparł swoje ustalenia faktyczne również na zeznaniach stron, z tym, że na mocy art. 302 k.p.c. ograniczono go do przesłuchania pozwanego. W ocenie Sądu zeznania pozwanego jawiły się jako rzeczowe, logiczne i konsekwentne, dlatego też przyznano im przymiot wiarygodności w pełni. Należy zwrócić również uwagę, że treść jego zeznań korelowała z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie zgłoszone przez stronę powodową dotyczyło wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki łączącej pozwanego z pierwotnym wierzycielem, którą powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelności z dnia 25 czerwca 2014 roku.

Rozważania w niniejszej sprawie należy w pierwszej kolejności skoncentrować na ocenie zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, albowiem jego skuteczne podniesienie jest wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, tak też: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09).

Zarzut ten okazał się w pełni zasadny.

Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (art. 117 § 2 k.c.). Poza sporem pozostaje, że przedmiotowy zarzut został skutecznie podniesiony przez pozwanego w niniejszej sprawie, a roszczenie dochodzone niniejszym powództwem jest roszczeniem majątkowym.

W tym miejscu przypomnieć należy, zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia roszczenia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Ustanowienie w przytoczonym przepisie terminu przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi odstępstwo od ogólnej zasady, zgodnie z którą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć. Jednakże dla zastosowania tego wyjątku ustawa wprowadza wymaganie, aby określone roszczenie, które przysługuje podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą pozostawało „w związku z działalnością gospodarczą”. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 roku, w sprawie sygn. akt IV CSK 356/06, termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby nie będącej przedsiębiorcą wynosi również trzy lata.

Wskazać również należy, iż w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z procedurą cywilną nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.) a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Skoro zatem pozwany podniósł zarzut przedawnienia, to do powoda należało wykazanie, że roszczenie stało się wymagalne i że nie upłynął jeszcze termin jego przedawnienia. W niniejszej sprawie udzielenie pozwanemu przez Bank pożyczki w dniu 16 września 2008 roku niewątpliwie stanowiło czynność prawną związaną z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą i tym samym objęte było trzyletnim okresem przedawnienia.

Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.p.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wymagalność jest to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną, albo wynikającym z właściwości zobowiązania. W doktrynie określa się wymagalność jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności. Stanowi to początek biegu przedawnienia. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia lub zabezpieczenia (art. 123 § 1 k.p.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Przerwanie biegu terminu przedawnienia wyłącznie może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika. Przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Bank S.A. z siedzibą w K. zawarł w dniu 16 września 2008r. umowę pożyczki z pozwanym. Skoro bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, to będzie to najpóźniej następnego dzień po wypowiedzeniu pozwanemu umowy pożyczki. Jednakże w świetle niniejszej sprawy powód nie wykazał w jakim dniu pierwotny wierzyciel pozwanego wypowiedział umowę pożyczki. Wobec tego uznać należało, że dzień z jakim roszczenie stało się wymagalne będzie następnego dnia po dniu określonym w umowie pożyczki nr (...) jako dzień jej spłaty, czyli 27.09.2011r., co wynika z postanowień § 1 pkt 1 tej umowy (k.33).

Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, mimo podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia już w sprzeciwie od nakazu zapłaty, nie wykazał, aby po dniu 27.09.2011r. doszło do przerwania biegu przedawnienia. Powództwo zostało bowiem wniesione do Sądu dopiero w dniu 5 października 2017r. czyli po upływie około 6 lat od daty wymagalności umowy pożyczki, stąd nie mogło przerwać trzyletniego terminu przedawnienia.

Z powyższych rozważań wynika, że roszczenie dochodzone niniejszym pozwem przedawniło się najpóźniej w dniu 27.09.2014r. Powód utracił zatem możliwość skutecznego dochodzenia tego roszczenia na drodze sądowej. Przedawnione roszczenie przekształca zobowiązanie w zobowiązanie naturalne. Skutek przedawnienia polega bowiem na tym, że dłużnik uzyskuje prawo zgłoszenia zarzutu (tzw. zarzutu peremptoryjnego) wyłączającego możliwość dochodzenia wykonania świadczenia (lub odszkodowania za szkody powstałe wskutek jego niewykonania lub nienależytego wykonania) przed sądem (państwowym lub arbitrażowym). Wykonanie tego uprawnienia (czyli podniesienie zarzutu) powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (tak uchwała SN z 10.11.1995r., III CZP 156/95). Podniesienie więc przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia głównego rozciągało się również na odsetki. Roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego. Skoro dochodzone przez powoda roszczenia uboczne są akcesoryjne wobec roszczenia głównego (kapitału pożyczki), to należało uznać, że zgłoszony zarzut przedawnienia odsetek jest również zasadny.

Podsumowując, w ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu z powodu przedawnienia roszczenia i z tego względu odstąpiono od merytorycznego rozpatrzenia istoty sprawy, a więc zasadności roszczenia, jego treści oraz wysokości. Uwzględniony zarzut przedawnienia, będący jedną z tzw. przesłanek negatywnych jurysdykcyjnych, usuwa obowiązek szczegółowego badania przez sąd, czy i jakie roszczenie rzeczywiście przysługuje powodowi i jaka jest jego wysokość.

Wobec powyższego Sąd w punkcie I wyroku oddalił powództwo.

O kosztach orzeczono w punkcie II wyroku w oparciu w przepisy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. wyrażające zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana

jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony /koszty procesu/.

Kierując się powyższą zasadą, Sąd orzekł o zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanego jako wygrywającego niniejszy proces kwoty 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, które obejmowały: 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k.66) oraz kwoty 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj.Dz.U.2015.1800 ze zm.).

SSR Katarzyna Porada-Łaska